

ELŐFIZETÉS

MELYKÉN:

Egyes évre . . . 22— korona.
Fél évre . . . 14— korona.
Negyed évre . . . 7— korona.
Egy hétre . . . 240 korona.

VIDEKEN:

Egyes évre . . . 22— korona.
Fél évre . . . 14— korona.
Negyed évre . . . 7— korona.
Egy hétre . . . 240 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda-Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, július 27.

Oroszok nagy veszteségei
Radzivilownál

Budapest, július 26. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Roziscától északnyugatra megkísérelt felderítő előretörésekkel, valamint a Lobacsewkától délre véghezvitt támadásokkal az oroszok teljes balsikert értek el. Száz orosz elfogtunk és két géppuskát zsákmányoltunk. Leszniowtól délre csapatainkat, túlerőben levő ellenség nyomása elől, a Boldorka-szakasz mögé vettük vissza. Az oroszok Radzivilow közelében, a vasút mindkét oldalán, nagy tűzérési tüzeléssel előkészített támadásokkal, váltakozó, az ellenség számára rendkívül nagy veszteségekkel járó harc után, csak tényleg elonyt tudtak elérni. A harcvonal többi részén nincs jelentősebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Vál Saganától délre az utóbbi harcokban szenvedett súlyos veszteségek után az olaszok nem kíséreltek meg újabb támadást. Állásaink azonban állandóan az ellenség tűzérének tüze alatt álltak. Huszonnegyedikén az ellenség csupán ezen harcvonalunk egyik szakasza előtt ezerkétszáz-ezernaromszáz sebesültet és halottat veszített és ezeket most takarítja el. Az összes többi arcvonalokon a helyzet változatlan. Egyes szakaszokon hevesebb tűzérési harcok fejlődtek ki.

Délkeleti hadszíntér:

Vojusa mentén tűzérési harcok folytak. Köfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Longuevalnál meggyusult minden francia támadás.

Berlin, július 26. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Comine-yperni csatorna mentén a németek egy robbantással a nagy angol bástyát védőseregével együtt megsemmisítették. A Sommetól északra az angolok heves harc után tartják magukat Pozieresben. Tovább keletre a fourauxi erdőnél és Longueville mellett kisebb ellenséges előretöréseket visszautasítottunk. A thronesi erdőnél felismerve az ellenség támadó

szándékát, azt tűzünkkel meggyusítottuk. A Sommetól délre a franciák visszahódítási kísérletével szemben tartjuk azt a területet, amelyet július huszonötödikén éjszaka a La-Maisonne majortól délnyugatra megszerztünk. Estreestől délre tegnap még élénk közelharcok voltak. Az Argo-neokban, a La-Fille Morte magaslaton a franciák megszállottak egy általuk robbantott tölcserrel, de kevéssel utóbb egy német ellenakna betemette őket. A Maas baloldalán csapataink a háromszáznegyves magaslaton kisebb előhaladásokat tettek.

A folyó jobb oldalán az éj folyamán a thronemonti erőd vidéken tűzharc volt. Az arcvonal számos helyén visszavertük az ellenséges járőröket. A Sommetól északra vonalainkon belül gyalogsági és géppuska tüzzel lelőttünk két ellenséges repülőgépet, egy repülőgép pedig légi harc után Luneville vidékén lezuhant. Július huszonnegyedikén védőágyuink találatokkal Souville erőd irányában lelőtték egy francia kétfedelűt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege:

Rigától nyugatra felderítő osztagaink benyomultak az orosz előállásokba és szétrombolták azokat. Ellenséges járőrök többfelé nagyobb tevékenységet fejtettek ki. Repülőink bomba és géppuskatüzzel a Dünaburg-polcoki vonalon és Minsktől keletre megállították az ellenséges csapatszállító vonatokat.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege:

Este és éjjel az oroszok Gorodiscától keletre és délkeletre levő harcvonalunk ellen, támadásokat intéztek, amelyekben három hadosztály részvételét állapítottuk meg. Ezek a támadások epügy, mint valamennyi korábbi, az ellenség legsúlyosabb veszteséggel mellett meggyusultak. Egy helyen az ellenséget ellentámadással vertük vissza. Itt egy tisztet, nyolcvan főnyi légénységet és egy géppuskát hagytunk kezünkön. Német repülőrajok bőségesen és sikeresen dobiak bombákat Pogorjelzi és Horodzieja szállítmányokkal megrokkolt vasuti állomásaira, valamint ennek közelében táborozó csapatokra.

Linsingen tábornok hadserege:

Lucktól északnyugatra az ellenség felderítő osztagainak vállalkozásai sikertelenek maradtak. Berestechától

északnyugatra erősebb orosz támadásokat, részben tüzelésünkkel, részben ellentámadással, visszavertünk. Ez alkalommal egyszáz lojlyot és két géppuskát szállítottunk be.

Bothmer gróf tábornok hadserege:

Koropietől keletre előretolt osztagok között kisebb ütközetek voltak.

Balkán hadszíntér:

Semmi ujság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A kenyérünk.

Arad, július 26.

Még nem is oly régen ebben az időtájtban a társaságok témája a nyaralás volt, a korszak, a tennispályán Ostende, a Lidó, Gastein ugy lojlyakoztatta az embereket, mint teszem azt, ma az a kérdés, hogy Kirlibabánál fel tudják-e tartóztatni Brusszlov generális vad csapatait. Azóta más témák járnak. A glöknis-szoknyás városi asszonyok dehogy is beszélnek ma a velencei bárkások betyárul kedves rablőhistóriáiról. Ma mar az élelmiszeruzsorás tényleges rablásai foglalkoztatnak mindnyájunkat. És önkéntelenül az a kérdés toltul az ajkunkra: hogyan jutunk ezután kenyérhez? Senki se higgye, hogy a kenyértelenség réme tenyegyet bennünket. Ettől ma legkevésbé kell tartanunk. A pacirta dalos magyar föld olyan buján ontja magából az aransyarga kalaszokat, hogy most, a mikor az ország sorsa részben a természet fordul meg, le kellene borulni és könyös csókjainkkal elárasztani az életet fakasztó, az erőket fentartó gyönyörű szent magyar talajt, amely páncelját is erősebb pajzsként tekszik élénk és meggyusítja a műveltségben becstelenné aljasult Anglia kiéneztetési törekvéseit.

Sajnos, azonban ma már nem elég a jó termés az ország zavartalan élelmezéséhez. Külön nagy gond az: hogyan jusson a gabona, a liszt a fogyasztóhoz, miképen lehet legokosabban a kenyeret a polgárság asztalára jutatni. A kormány mar sokféle tervvel kísérletezett a náboru folyamán. Az első hónapokban teljesen szabaddá tette a gabonát, amely ennek következtében háromszoros arat ért el. Amikor aztán elég magasnak találták az árakat, megkezdődött a maximális ügy, hogy erde-

mes volt termelőnek lenni. Tavaly már megszorították a gabona forgalmát, de még mindig lehetővé vált, hogy akinek tehetsége volt, önmaga előltesse ki kenyérszükségletét és mindenkinek tetőzésére bizták azt: a hatóság gondoskodására akarja-e magát bízni? A kormány azonban úgy találta, hogy ez a helyzet sok visszaélésre ad alkalmat és a mostani termés felhasználását még szűkebb korlátok közé préselte. A legtrisszebb termésből már a nagy városi lakos nem vehet magának, ennek a lehetősége csak a kis városok és a falvak, tanyák lakói számára maradt fenn. Azaz, hogy megengedi a kormány a nagyvárosok lakóinak is a gabona beszerzést, de csak azt a gabonát szabad megvenni, amelyik ugyanabban a városban terem. Ha esetleg megtörténnék az a csoda, hogy az aszfalton rozst is természetesen és ahhoz hozzájuthatnánk, akkor újabb nagy akadály elé jutunk: nincs malom, amely azt megőröjje. A nagy malmokat ugyanis — nagyon helyesen — lekötötte magának a Hadi Termény, amely tudvalevőleg a hadsereg ételmezésének nagy munkáját végzi. E malmoknak pedig tilos a magánosok gabonáját megőrölni.

Röviden és érthetően szólva, a kormány nem akarta egyenesen eltiltani a városi polgárságot a gabona beszer-

zésétől. Csak úgy tett, mint a régi trétás szolgabíró, aki a cigány elé tinom csemege szalonnát rakott, de — bekötötte a száját. A kormány azt akarta, hogy a városok lakói egészen a hatóságokra bizzák magukat, ellenben a falusi nép gondoskodik önmagáról. A termelő, ha már a vetéssel, az aratással és a csépléssel verejtékezett, legalább lakjék jól a saját búzájából. S valljuk be, sok igazság is van amaz intézkedésben, hogy a birtokos a maga terméséből ehessen. Nem túlzás, amikor azt állítjuk, hogy kiszámítatlan következményekkel járhatott volna, ha a paraszttól még a saját kenyéréhez való búzát is elrekvirálják. A kormány szándéka, terve, kétségtelenül, helyes és bölcs. Csak annak keresztülvitele érdekében kell mindent elkövetniök az illetékes fórumoknak. Azonban, ha a hatósági ellátás a jövőben is megmarad a régi cammogása mellett, akkor a városi polgárság vidám napok elé aligha nézhet. A legfelsőbb hatóságoknak gyors és erélyes cselekvéssel kell rendezni ezt a nagy kérdést, s megnyugtató intézkedéssel csillapítani a zugodókat. Mert ha igaz az, hogy a falu az ország organizmusában a gyomor, a kar és a láb, akkor a város az ország agyvelejét képviseli. És jaj volna ama szervezetnek, amelynek az agya nem működne normalisan (=)

8—12 óráig a Kazinczy-utcai polgári fiúiskola épületének földszinti termeiben állítják ki, illetve veszik át. Vasárnap és ünnepnap a hivatal 9—12-ig áll a közönségnek rendelkezésére.

Tenát senki, akinek vásárlási igazolványra, őrleli tanusítványra szüksége van, valamint mindenki, aki előre láthatólag liszttel ellátatlan marad és így hatósági ellátásra szorul, végül azokat, kik állat állományuk részére takarmányt igényelnek, hogy az erre vonatkozó igényt fent kitűzött határidőben és helyen bejelenteni el ne mulassza.

Végül felhívja a tanács a közönségnek figyelmét az idézett rendeletnek amaz intézkedéseire, hogy a vásárlási igazolványt át nem ruházható és ennek alapján kizárólag az vásárolhat, akinek részére az igazolvány szól és hogy a vevő a vásárlási igazolványt a vásárlás alkalmával az eladónak át kell szolgáltatni, az eladó pedig az igazolványt átvenni és saját igazolására megőrizni köteles.

Az őrleli vámszázalékát Árad város területére a törvényhatósági bizottság, a portást is beleértve 10 százalékban állapította meg.

Végül figyelmeztetjük a közönséget, hogy a ló, sertés, szarvasmarha, baromfi elállítására szükséges takarmány bejelentését lajstromba veszik ugyan, vásárlási igazolványt azonban ki nem állítanak, miután az erre vonatkozó engedélyt a kereskedelemügyi miniszter a Haditermény r.-t. útján adja meg. A lajstromot tehát a hatóság a kereskedelemügyi miniszterhez terjeszti fel.

(Mozgalom a vásárlási terület kiterjesztéséről.)

A városi polgárságra nézve igen nagy jelentőséggel bíró felterjesztést intézett ma a kereskedelmi miniszterhez az aradi kereskedelmi és iparkamara és felterjesztését megküldte Árad tanácsának is országos mozgalom megindítása érdekében. A nagyobb ipartelepek amelyek a fokozott termelés következtében sok ezer munkást foglalkoztatnak, azzal a panaszszal fordultak ugyanis a kamarához, hogy a szabályozó rendelet aggasztó módon megfogyózik nehezíteni a munkások ételmezését. A néhány héttel ezelőtt megjelent rendelet, amely az 1916. buzatermés felhasználását szabályozza, szakított ugyanis a mult évi gyakorlattal, és olyan utasításokat tartalmaz, amelyek lehetetlenné teszik a városi polgárságnak, hogy az 1917. évi termésig önmagát liszttel elláthassa. A rendelet csak azt engedi meg, hogy kiki a saját törvényhatósága területén termelt gabonát szerezhessen be maga, illetőleg családjá számára. Ez az intézkedés törvényhatósági jogú városok számára elzárja a lehetőséget attól, hogy gabonát vásárolhasson, mert hiszen egy-egy város körében tudvalevőleg kevés gabona terem. Ha azonban valaki nagy nehézségek árán mégis betud szerezni megfelelő mennyiségű búzát, vagy rozst, képtelen azt lisztté feldolgoztatni. A Haditermény részvénytársaság ugyanis az utóbbi napokban kibocsátott körlevelében megtiltotta a vele üzleti összeköttetésben álló malmoknak, hogy vambőrlést végezzenek.

A városi közönség tehát kénytelen teljesen a hatósági ellátásra bízni magát, amely mai apparátusával képtelen lesz a rája bizott nagy feladatot megoldani. A felhozott komoly okokra való tekintettel arra kéri a kamara a kereskedelmi minisztert, hasson oda, a kormány körében, hogy az 1750—1916. M. R. számú rendelet megfelelően módosíttassék. Az anomália részben elkerülhető volna akkor, ha a kormány engedélyt adna a nagyobb ipartelepeknek arra, hogy munkásaiknak a mult évi gyakorlat alapján megfelelő mennyiségű gabonát, illetőleg lisztet szerezhessenek be.

A kamara átiratában arra kéri Árad tanácsát forduljon a polgármestere kongresszusához és egyöntetű akció letöltését indítványozza.

Összeírás az új lisztre.

(A tanács intézkedései. — A kamara a korlátolt vásárlás ellen.)

Arad, július 26.

Arad, július 26.

Arad város tanácsa megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a város lakossága az új gabonából egy évi szükségletét beszereshesse. A kormányrendelet leglényegesebb hibáját, azt, hogy csak Aradon vásárolhatnak az aradiak, a tanács ez ideig még nem reperálhatta, mert a kereskedelmi miniszter még nem adott engedélyt a másutt vásárlásra. Ebből az következik, hogy a lakosság túlnyomó részének a hatósági ellátást kell igénybe vennie és azért ügyeimmel kell elolvasnia a következőket:

(Hatósági lisztellátás.)

1916. évi július hó 1-től kezdve minden termelő és nem termelő városi lakos saját hási szükségletére búzát, rozst, kétszerest, árpát és kölest, gazdasági szükségletére pedig búzát vásárolhat és ezzel a saját, valamint a háztartásában rendszerint természetbeni ellátást élvező személyeknek 1916. évi augusztus hó 15-től számított egy évi búza, rozs, kétszeres, árpa és köles szükségletét, illetve gazdasági szükségletét, nevezetesen: természetben kiszolgáltatható terménybeli járandóságokra és velőmagra búzát, beszereshet.

Ugyanezen rendelet értelmében a hási szükségletre beszerzett búza, rozs, kétszeres és árpát a vevő megőröltheti és liszt alakjában raktározhatja.

A vásárlási igazolványt és az őrleli tanusítványt a városi hatóság állítja ki a város minden lakosának, tehát a Gáj, Ségá és Potturában lakóknak is.

Hási szükséglet címén a mezőgazdasággal, vagy más őstermeléssel foglalkozó fogyasztó a naponkénti és fejenkénti 400 gramm lisztadag-

nak megfelelő terménymennyiséget, búzából, rozsból, kétszeresből és árpából együttréve hónaponta és személyenként csak 18 kilogrammot, a néhész testmunkával foglalkozó hónaponta és személyenként 12 kilogrammot, más fogyasztó pedig havonta és személyenként 10 kilogrammot vehet számitásba. A vásárlási igazolvány tehát részére ezen mennyiségről fog kiállítani.

Aki vásárlási igazolványt nem vesz igénybe, kiállított tehát a hatóságnak gondoskodnia kell, ebből igényét a hatóságnak bejelenteni köteles.

A városnak társányosandó lisztmennyiséget ezen bejelentéshez képest fogják megállapítani. A bejelentésnek simulasztása savorokra ad alkalmat, kisebb havi kontingens megállapítására vezet. A bejelentésnek tehát töméltesnek kell lennie, illetve nem akarjuk, hogy újóli liszthiánnyal küzdjünk. Azinek tehát folyó évi augusztus 15-től kezdve hatósági lisztre van szüksége, igényét okvetlenül jelentse be. A hatóság a bejelentést tudomásu veszi és arról a bejelentőnek igazolványt állít ki, melyből, hogy ezen az alapon a jövőben részére a kenyér- és lisztjegyek kiadhatók legyenek.

Aki a hatósági ellátást igénybe kívánja venni 1916. augusztus hó 15-től kezdve amennyiben őstermelő, naponként és fejenként 400 gramm lisztre, néhész munkával foglalkozó 300 gramm lisztre, mindenki más naponként és fejenként 240 gramm lisztre tarthat igényt. A kenyér és lisztjegyeket tenát a jövőben is ezen az alapon fogják kiadni.

A vásárlási igazolványokat, őrleli tanusítványokat és a hatósági ellátásra szorultaknak igénybejelentését, végül az állatállomány ellátására szükséges takarmány bejelentését a város minden lakója, tehát azoknak is, kik a Gájban, Ségában és Potturában laknak folyó évi augusztus 1. napjától 1916. évi augusztus hó 20. napjáig bezárólag mindenkor délelőtt

Sassonovot megbuktatta — a béke.

(Radziwiel hercegnő ölke. — Hindenburg sikere.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 26.

Berlin. Moráht őrnagy írja a Berliner Tageblatt ma esti számában:

— A Riga előtt álló Belov hadsereg újabb hatalmas orosz támadásokat vert vissza. Azok a rövid jelentések, amelyeket Hindenburg csoportjáról kaptunk, alig engedek sejtetni, hogy milyen súlyos harcokat kellett ott vitéz csapatainknak kiállaniuk. Most azonban, hogy ez a hatalmas támadás vissza van verve, büszkén állithatjuk, hogy a Duna mellett rendületlenül erővel állanak csapataink és 4-5-szörös túlerővel is harcolnak.

Karlsruhe. A svájci lapok jelentik, hogy a kiewi központi tudósító iroda hivatalos veszteséglajstroma 75.300 tonnyi elesett legénységről és tisztről számol be. Az offenzíva kezdete óta 323.400-ra emelkedett az oroszok vesztesége. A veszteséglajstárból kiderül, hogy számos orosz gárdaezred összes tiszteit elvesztette. Hogy az óriási tiszti veszteséget pótolják, az offenzíva folyamán 2900 artisztet és katonát zászlóssa neveztek ki.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar hivatalos jelentése július 24-éről: A Lipától nyugatra elfűzték a németeket Halycsy táborból, foglyokat ejtettünk és egy gépjegyzert zsákmányoltunk. Július 21-én Kolnov mellett egy osztrák-magyar század teljes létszáma 193 ember megadta magát.

Az orosz vezérkar jelentése 24. estéről: A nap folyamán nem történt fontosabb esemény.

Berlin. A Berliner Tageblattnak jelentik Zürichből: Svájci lapok jelentik, hogy a román-orosz határ mentén levő helyiségekből a polgári hatóságokat katonai hatóságokkal cserélték ki.

Stockholm. Radziwiel hercegnő Sassonov lemondása alkalmából a következőket írja:

— Minthogy a béke feltűnt a láthatáron, Sassonov nem tehetett egyebet, minthogy visszavonult. Oroszország és az európai események rendkívül kritikus pontra jutottak. Talán megnyugtató, hogy az újonnan előálló nehézségekkel nem Sassonov, hanem más valaki fog foglalkozni.

Stockholm. Londonból jelentik: Finnországban Rauno kikötő, amely Oroszországnak ma a legjelentékenyebb kikötője, lángokban áll. A kikötőben hatalmas fűrésztelepek, melyek a legnagyobbak és a legmodernebbek Észak Európában, leégtek.

London. A Wolff ügynökség jelentik: Egy tengerezési repülőgépnél július 25-én megtámadta és bombázta Zeral orosz repülőállomást az Osel szigeten. A repülőgép a csarnokot és felszállásra készülő orosz repülőgépeket eltalálta. Ellenőrzés torpedónaszádok és repülőgépek részéről való követés ellenére repülőgépnél a támadást tervszerűen végrehajtotta és visszatért kiindulási helyére.

Halak: Ponty hollandi mártással, kecsge roston sültve, fogas roston mustármártással, fogas „Alexandra” módra, tengerinyelv-szeletek Salvácer módra, pisziráng Müller módra, pisziráng főzve burgonyával, pisziráng hidegen aspikkal, fogas hidegen aspikkal, rajnai lazac hidegen aspikkal, hideg homár.

Hideg előételek: Homár, rák aspikkban, szkampi aspikkban.

Meleg előételek: Sajtifelfújt, tojás rizsszel, rakott tojás besni módra, töltött tojás mustárral, tojás Imperial módra, rák Vanderbilt módra, homár-tortácskák biborosi módra, szkampi amerikai módra, rizskottlett román módra.

Kész ételek: Palacsinta parajjal, főzelék-pástétom paradicsommártással, gomba tojással, töltött paradicsom, lipocsi vegyes, paraj-puding becsinált mártással, töltött paprika paradicsom mákrarózával, sajtos-kenyérkék.

Főzelékek: Körtött karfiol, főtt tengeri, friss bab, paraj, tojásfőzelék, pártott champagne tojással, friss zöldborsó spárga, saláta, zöldbab.

Tészták: Gyümölcs mannhaimi módra, ribizli-szeletek, malagatorla, mazsolás-sütemény, cserepesnyéslepény, linzer-torta, csokoládé-torta.

Fagylalt sajt, gyümölcs.

Igy fest egy jobb bécsi vendéglő étlapja a szigorú husztalan napon. Szóval, annak van péntek, annak nem kell éhözni.

Hatvankét étel

a husztalan napon.

(Az új bécsi étlap.)

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécs, július 26.

Bécsben tegnap lépett életbe a megszigorított étkezési rend. A bécsi lapok megállapítása szerint ez a rendelet a legtöbbször számára nem egyéb, mint egy darab papír, mert a nagy többség már rendelet nélkül is régesrégén bevezette a husztalan napokat. A rendelet tehát nem ennek a közönségnek szól, nem is igazolta meg azt annyira, mint a vagyonosabb osztályt. A polgári vendéglők étlapja mindenestre megváltozott és főképpen a husztalan napokon. A vendéglők igyekeztek a tegnapi husztalan napon is bő étlappal szolgálni és ez meglehetősen sikerült is. Hogy milyen változatos és bőséges étlapot lehet husztalan napon összeállítani, azt bizonyítja például a bécsi Imperial-szálloda tegnapi étlapja, amelyen a következő husztalan ételek szerepelnek:

Levesek: Erőleves, apróra vágott főzelékkel, zöldborsóleves, gombaleves.

Tojásételek: (hidegen) Tojás ecetes tormával, tojás paradicsommártással aspikkban, tojás hercegnői módra, tojás török módra, tojás román módra, tojás biborosi módra.

Vaszary Kolos átfestett arcképe.

(Kuriai ítélet a művész jogáról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagykanizsa, július 26.

Keszthely város képviselőtestülete néhány évvel ezelőtt a közgyűlési terem számára megfestette a város jeles fiának és büszkeségének Vaszary Kolos hercegprímásnak arcképét. A portré, amely Vaszary János testőrnagy kintúró esetét dicséri, — főúrnóst kellett az egyik kiállításán is. Csak két keszthelyi képviselőnek, dr. Dunszt apát-pébánosnak és Lenárt Károly körjegyzőnek nem tetszett. Úgy vélték, hogy a műveszi portré nem hasonlít a hercegprímáshoz. Ok kettőn aztán meggyeszték valami Keszthelyre tévedett névtelen festővel s az arcot átírtatták vele. Vaszary János csak hosszabb idő múlva értesült róla, hogy mi történt a portréjával; hogy a nevével ellátott vászonon csak a hercegprímás ruhája az ő műve, a fej kontárképek másoké. Hogy a művén ejtett esorbát kiköszörölje, a nagykanizsai királyi törvényszék előtt indított Keszthely város ellen. Keresetében arra kérte kötelezni a képviselőtestületet, hogy a portrét, amennyiben ez lehetséges, helyettesse vissza régi állapotába, vagy pedig semmisítse meg. Műveszi körökben nagy feltűnést keltett annak idején a per s csak a világháború az oka, hogy immár megszületett a harmadikra ítélet is anélkül, hogy a kíváncsiak ismernék a portré-per további részleteit.

A nagykanizsai királyi törvényszék előtt Keszthely város perbevonott képviselőtestülete azon kifogással akart kitérni a következmények elől, hogy a Vaszary-kép átírtását nem a képviselőtestület, hanem annak néhány tagja rendezte el, tehát a képviselőtestület egyeteme nem kötelezhető annak helyreállítására, vagy megsemmisítésére. Egyébként a képviselőtestület a periratok során kijelentette, hogy a festőművész nevét is hajlandó eltüntetni a képről, hogy a fej átírtása következtében műveszi reputációja ne szenvedjen esorbát. — Vaszary János azonban ezt a koncessziót nem fogadta el, azzal érvelvén, hogy a kép többi részéből akkor is megállapítható, hogy a portrét ő festette, ha a nevét eltüntetik onnan.

Ezek után a nagykanizsai királyi törvényszék meghozta ítéletét, amely a keszthelyi képviselőtestület érvelését jellemezte magáéval s Vaszary János festőművészt a keresetével elutasította. Az ítéletben a pécsi királyi ítéletábrán is hozzájárult.

A per a festőművész felbőszítése folytán a királyi Kuria elé került. A Kuria a napokban hozta meg ítéletét, amely műveszi szempontból szenzációsnak mondható és eivi jelentőségű. A királyi Kuria az első és másodfoka ítéletek megváltoztatásával általánosságban megállapította, hogy a művészek szerthetetlen joga, hogy az általuk készített műalkotás eredeti állapotában és minden változtatás nélkül tartassék fön s a műtárgy tulajdonosának nem áll jogában a művész beleegyezése nélkül azon semmi változtatást sem eszközölni.

A konkrét esetre vonatkozólag pedig megállapította a királyi Kuria azt is, hogy Keszthely város képviselőtestületének egyeteme s jogszertés következményeként tudatja, mert egyébként állarta, hogy a kép eredeti formájából kivontkéntre legyen a testületnek a fén. Ennek lépést a Kuria szünteti a nagykanizsai tör-

vényezéket, hogy itélőleg állapítsa meg a jog-sérelem reparációját, nevezetesen azt, hogy Keszthely város képviselőtestülete a néhai hercegprímás képét eredeti állapotába vissza-helyezni, vagy amennyiben ez nem volna le-hetséges, — megemmisíteni köteles-e? Az iratok most érkeztek le a nagykanizsai királyi törvényszékhez, amely valószínűleg szakértők meghallgatása után fogja eldönteni, hogy mi történjék a Vassary-portréval.

**Budapest Európa leggazdagabb
tövérosa, tehát a legjobb adós.**

Amerika a semlegesekkel Anglia ellen.

(Izgalom a tekete usták miatt.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 26.

Koppenhága: Washington-ból jelentik: Az Egyesült Államok-kormány a hollandi kormány azzal a javaslatával, hogy semlegesek lépjenek fel az entente blokádjának intézkedései ellen. Azt hiszik, hogy az Egyesült Államok-kormány elfogadta Hollandia álláspontját.

Frankfurt. Délamerikai magánjelentések szerint ott nagy izgalmat keltett, hogy Anglia kereskedelmi cégeket fekete listára helyez. Csak bizalmasan megkérdezte, hogy ezzel az intézkedéssel szemben mit szándékozik tenni az amerikai kormány.

Genf. A francia lapoknak jelentik Rio de Janeiróból: A brazíliai kongresszus legközelebb azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy mi történjék a Braziliában internált német hajókkal. Hír szerint egy képviselő javaslatot terjeszt be, hogy a hajókat foglálja le a kormány.

Genf. A Newyork Herald jelenti, hogy Newyorkban az ipari képviselők és a tőzsdetanács utakozó ülést tartottak az ellen, hogy az entente-hatalmak az amerikai kiviteli cikkekre kiterjesztették a hadi dugaru fogalmát. Anglia ezzel úgy állította be magát, mintha az amerikai kereskedelmi érdekek ellensége lenne. A súlyosan érintett kereskedők küldöttségileg megfogták jelenni a Fehér Házban és követelni fogják, hogy a kormány tiltakozzon Anglia eljárása ellen. Ugyanígy Wilson hajlandó ugyan a kereskedelmi körök kívánságának eleget tenni, de szeretné kevesebb eszes hangon kifejezni tiltakozását az angol kormányval.

Rotterdam. Lloyd George bejelentette, hogy a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a hadiparot kívül is bevozza az ipari kenyszert. Reméli, ha a kormány erre a lépésre szánja magát, akkor az egész angol birodalomban jobban ki lehet használni a segélyforrásokat. A franciák nagy mértékben használnak ilyen munkásokat. Semmi ok sincs arra, hogy Anglia ezt meg ne tegye.

Leány gimnázium Aradon.

(A felső leányiskola reformja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 26.

Az Aradi Közlöny július 9-iki számában már közölt egy beszélgetést, melyet fővárosi tudósítója folytatott Jankovich Béla kultusz-miniszterrel, ki akkor részletesen ismertette azokat az alapelveket, amelyeket ma kiadott rendeletében bővebben kifejtett, s amelynek alapján a felsőbb leányiskolák reformját végrehajtotta.

A miniszternek eredetileg az volt a terve, hogy ezt a kérdést a középiskolai reformmal összefüggően, törvényhozás útján, oldja meg: a világnáboru miatt azonban elhatározta, hogy ezt a reformot egyelőre rendeleti úton lépteti életbe. E sürgősséget azzal okolja meg a miniszter, hogy a felsőbb leányiskolák mai szervezetükben már nem tudják kielégíteni a megváltozott életviszonyok folytán felmerült szükségleteket.

A miniszter rendelete szerint az új típusú leány-középiskolának a felső leányiskola négy alsó osztálya lesz az alsó tagozata, etölé épül a következő három típusú középiskola:

1. A mostani V. és VI. osztályhoz egy VII-iket is csatol a miniszter. Ez osztály elvégzése után záróvizsgát tehet, aki akar, ez azonban nem lesz kötelező. Egyes felső leányiskolákkal kapcsolatban a hetedik osztálytól nevelőnőképző osztály is szervezhető, amelynek elvégzése nevelőnői állásokra fog képesíteni, internátusokban és családokban. Ez az iskola-típus elsősorban oly növendékekre számít, akik a család körében kívánnak megmaradni, mindamellett jogosításokat is ad.

2. Egészen új iskola típus a felső leányiskolák mellett szervezendő három éves felső kereskedelmi leányiskola, mely az ott szerzett általános műveltséget kereskedelmi szakismeretekkel egészíti ki. Egyenrangú az önálló női felső kereskedelmi iskolával.

3. A leányközépiskolák harmadik faja a leány gimnázium. Ez a leggyakoribb kérdés. A

különböző típusú leánygimnázium helyébe lép. Feladata, hogy oly nőnevelő irányú magasabb általános műveltséget adjon a leányoknak, mely egyenlő értékű a főgimnáziumokéval, s mely őket megnátaozott egyetemi tanulmányokra képesíti teszi. Négy évfolyama lesz: az V., VI., VII., VIII. osztály, a mai leánygimnáziumokétól némileg elütő tantervvel, de ugyanolyan vizsgákkal és képesítéssel, mint a főgimnáziumokban. A miniszter megengedi, hogy egyelőre ne csak a felső leányiskolák IV. osztályát elvégzett növendékek, hanem a polgári iskolák IV. osztályának kiválóbb tanulói is álléphessenek a gimnázium V-ik osztályába.

A miniszter rendelete szerint 1916—17-ik iskolai évtől kezdve csak olyan leányközépiskolák nyerhetnek nyilvánossági jogot, amelyek mindenben az új szervezethez alkalmazkodnak: így a most szeptemberben Aradon megoyuló leánygimnázium is ilyen lesz. Magánértesüléseink is ezt bizonyítják. A VII. osztályú típus nem felel meg Aradnak, hiszen láttuk, hogy a VI. osztályú már eléggé elnéptelenedett.

Ennek oka az volt, hogy a változott viszonyok, a drágaság, sőt a férfi hiány is a nők pályáját más medrek felé terelték. A nő az államháztartásnak mindinkább kereső tényezőjévé lesz s kénytelen lesz azzá lennie, mert a megérettetés is erre fogja kényszeríteni. Az aradi felsőbb leányiskola éppen azért néptelenedett el, mert megnyitott a kenyérkereső pályára jogosító női felső kereskedelmi iskola. Csakis a harmadik típus jöhet tehát számításba: a felső leányiskola négy osztályú alsó tagozatán települő szintén négy osztályos leánygimnázium. Ez bizonyára nagyon népes lenne, mert szükségét pótol. Általános műveltséget is ad, kenyérkereső pályára is előkészíti az utat.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Utolsó előadás. Vajda Elsa operá énekesnő közreműködésével Barics Gyula bucsu teltépte „Lili” operett.

A színház hírei. (Utolsó előadás.) A Lili holnapi előadásával beteljezi a társulat a nyári idényt, amely ha vissza tekintünk minden tekintetben változatos és érdekes volt, sőt az utolsó előadás érdekességét fokozza Vajda Elza operá énekesnő közreműködése, ki a 2-ik felvonásban „Daria és Carmen” operákban fog részleteket énekelni, az utolsó előadás Barics Gyula bucsu teltépte. A Lili címszerepét Horváth Mici játssza, a többi szerepek Deli, Varnai, Polgar Sándor, Benkőné, Herold stb.

* A vihar asszonya. (Nordisk-dráma Fröhlich Elizával.) A leggazdagabb és legérdekesebb mozi-szezonban is különleges, művészi esemény számja ment az olyan szenzációs műsor, mint amilyen most, holnap kerül bemutatásra az Apolló-színházban. A vihar asszonya című hatalmas, háromfelvonásos Nordisk dráma, Fröhlich Elizával a címszerepben. Már ez egymagában is főöslegessé tesz minden dícséretet. A dráma az Apolló-színházban még a

Nordisk-képeknek érdekességét is felülmulja. A végtelen tengernek egy magános szigete a színhelye a darabnak és a világlátóoronyban ott él misztikus esemény közepette a férj és a feleség. Oceánjárók haladnak el arra, míg egy rettentő viharos éjszaka megdöbbentő esemény történik. A magános szigetre betörők vetődnek, akik a Nemzeti Bankot kirabolták. A betörők a fénytörő készüléket összetörik, de az asszony a viharzó tengeren, tutaj segítségével katalauzolja a hajókat és a betörőket is elfogják. Emellett még Csontkés című a Projektograf-nek legbravurósabb detektív filmje is színpadra kerül. A film meséje lélektanilag alapon van felépítve és emellett új trükkök sűrűn követik egymást. Bizonyos, hogy a csütörtöki és pénteki műsor az Apollónak szenzációs estéje lesz.

Koronás vas érdemkeresztet egy aradi hönvének. Fried József a 2. népkelű gyalogezred hírneves őrmestere, mint saját sorából értesülünk az ellenség előtti tanúsított kötelességű szolgálata elismeréséül most újabbban a koronás vas érdemkeresztet kapta. Fried őrmester hatvan éves és önként jelentkezett frontszolgálatra és többszörösen kitüntették.

Huszonnégy óra alatt el lehet válni.

(Franciaország északi része tele van apró angolokkal.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 26.

Köln. A Kölnische Zeitung érdekes levelet közöl, melyet egy francia ember június végén egy semleges országban élő barátjának írt. A levél a többi között ezeket mondja:

— A háborúnak legnagyobb ellensége az a kép, mely a front mögötti állapotokról a frontra vetődik. Végtelen sok az a poitu, aki a helyét már betöltve találja, mikor hazajön szabadságra. Elég gyakran kerülnek névtelen levelek a lövészárkok közé:

— Jöjjön ön ezen és ezen a napon ide és ide! — hangzik a rövid felszólítás.

A katonák minden áron meg is szerzik maguknak a szabadságot, megjelennek a megjelölt helyen és — feleségüket más lérti karjaiba találják. Ilyenkor vagy megöli a megcsalt ember a hűtlen asszonyt, vagy öngyilkos lesz, vagy pedig megindítja a válópert, amelyet most a bíróságok huszonnégy óra alatt jogerős ítélettel fejtenek be. Az ilyen válások száma hallatlan nagy, de az öngyilkosságok és a hűtlen asszonyok megölésének száma sem csekélyebb.

Nam akarom az összes asszonyokat megbélyegezni azzal az állítással, hogy túlságos készséggel illeszkedtek bele a háború megváltozott viszonyaiba. De a rendkívüli körülmények, amelyek közt élnek, a legtöbbször frügget adnak annak, hogy túlhelyezze magát az összes erkölcsi és emberi törvényeken minden lelkiismeretfurdalás nélkül ajándékozzák el magukat, vagy adják el magukat. Franciaország északi része tele van apró angolokkal és mivel az angolok jól fizetnek és pazarló életet folytatnak, az asszonyok és a leányok minden panasz nélkül élnek belőlük. A front mögött minden zug tele van leányasszonnyal. Megtörtént, hogy egy katonatiszt agyonlőtte a feleségét, mert a hadseregparancsnokság szigorú tilalma ellenére nála akart maradni. Viszont ugyanabban a hotelben, ahol a dráma lejátsszódott, egész sereg gáláns hölgyecske időzött minden baj nélkül. A munkásszályok asszonyai egészen jól elviselik a férjüktől való elszakadást és azokat a súlyos felelősségeket, amelyek most rájuk nehezednek. Sokan azt szeretnék, ha a mostani állapotok mindig megmaradnának. A municiógyárakban megvan a biztos keresetük és ezenkívül naponta egy frank 25 centime hadiségeletet kapnak, ha pedig gyermekeik vannak, azok után is egyenként ötven centimet. Emellett távol van a férfi, a férj, aki ritka kivételtől eltekintve teher, az asszonyra, kereszt, aki nemcsak semmit sem adott neki a hárból, melyet asszonyokra és pálinkára költött el, hanem azt a kevés pénzt is elszedte tőle, amelyet varással szerzett. Így sok munkásasszonyra a háború valóságos jótétemény: békessége van odahaza, van otthona, amelyet tisztán tarthat, külön jóletben él, mint valaha és biztos arról, hogy sohasem kap verést. Nem ismeretlen annak a derék parasztasszonynak a története, akinek a négy gyermekéhez hozzászületett az ötödik is. Mivel az öt gyermekes apát fölmentik a szolgálattól, értesítést kapott az asszony egyik szép napon arról, hogy az ura hazajön a frontról. Az asszony kétségbeesetten futott a polgármesterhez és könyvek közt kérte, legyen minden, hogy az ura a frontra maradjon. Neki

most olyan jó a dolga, a hadiségelet, azzal együtt, amit munkájával keres, kényelmes és gondtalan életet biztosít neki.

— Es ez mind megszűnjön, — mondta zokogva, — mert egy ötödik gyermekem született? Ez nagyon igazságtalan volna polgármester ur!

A polgári osztályok asszonyai annál többet panaszkodhatnak. Szenvednek és azzal enyhítik fájdalmukat, hogy szent kultuszt csinálnak belőle. Ezek az asszonyok nem komédiáznak, elhiszik, amit az újságok mesélnek nekik, hisznek Franciaország küldetésében és abban, hogy lemészárolt katonák és fiúk csakugyan szent ügyért adják oda életüket. Ezeket az asszonyokat már gyermekkorukban a németek ellen való gyűlöletre nevelték. Minden este jámboran fölülnek a biblia és olvasás: ne ölj! mellett pedig komor lélekkel gondolják el:

— Ki gondolná lehetségesnek, hogy a bohócok mindennap olvassák ezt és mégis mindennap megsejézik a parancsot!

Tovább olvasnak: ha valaki megüti jobb arcodat, nyujtsd oda neki a bal is és azt gondolják e mellett:

— Ezt is olvassák a bohócok minden nap és ennek dacára mozgósítottak ellenünk!

Az elegáns asszony ma sem jobb, mint a háború előtt. Ma épen olyan kevéssé törődik a pletykával és a nyilvános botránnyal, mint a békében. Mindezek után, kedves barátom, bátran mosolyoghatsz, ha a szent háborúról Franciaország erkölcsiének ujászületéséről és más ilyen hangzatos hazugságokról olvasol. Senki sem tagadhatja, hogy országunkban az erkölcsi soha még olyan mályra nem süllyedt, mint ma. Nézd meg azt a takaros lassúságot, amelyre itt rámutatok: azokat, akik a nép költségén nagy vagyont gyűjtöttek, amikor az élelmiszereket mesterséges módon hatalmas magas árakra esigézzák föl, akik még nagyobb vagyont gyűjtöttek municiószállításokkal, azokat, akik a politika zavaros vizsein most akarnak rég áhitott cölvekhez jutni mint Clemenceau bandája, vagy Daudot és Mauras társasága, a mely egy országot herceget akar trónra juttatni, akik kizsákmányolják a munkásokat, mert a háború minden munkásvédelme megszűntetett és végre azokat, akik az oly könnyen szerzett pénzről buja és vig raposát szereznek és úgy élnek, mintha itt volna a világ vége. A lövészárkokból hazatérő katonák, akik ezt látják, mely undorító raskódnak meg. Egyszerre nagy változás fogja el gondolkodásukat és biztos vagyok abban, hogy sem ők, sem fiaik nem lesznek tagjai a homap hadseregének.

A tábori postához tartozó t. előfizetőink b. figyelmébe.

A m. kir. posta- és távírdai igazgatóság 9005—1916. szám alatt kelt értesítése szerint a tábori postautalványok szelvénye magánközleményekre ugyan fel nem használható, de a pénzküldemény célját röviden feljegyezheti az utalványra a feladó.

Mese a romániai municióról.

(Bukaresti hírek orosz csapatösszevonásokról Besszarábiában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, július 26.

Bukarest. Az Oroszország által állítólag Romániának szállított munició dolgaról a „Jassul” című lap a következő információt közli:

A föderációs lapok nagy lármát csinálnak az ugynevezett municiósvonatokkal, amelyek Oroszországból érkeznek. Biztos forrásból értesülünk arról, hogy ezek a municiósvonatok néhány vagon salétromra és más, a municiógyártáshoz szükséges nyersanyagra redukálódnak, amely anyagok különben is teljesen ócskák és ennél fogva nem is használhatók.

A jó nyersanyagot épen úgy, mint a megrendelt municiót és fegyvereket, amelynek hasznát vennék, a francia és orosz kormányok továbbra is visszatartják. A municiósvonatok, melyekről oroszul lapjaink oly nagy lelkesedéssel írnak, nem egyéb, mint egy nagy bohózat. Mi ezt a hírt még egyszer nyomatékosan megcéloljuk.

A „Jassul” értesülését az a tény is megerősíti, hogy egyetlen egy hivatalos lap, még a jassyi „Miscarea” sem emlékezett meg az orosz municiósvonatok érkezéséről.

Bukarest Jassyból jelentik a bukaresti lapoknak:

Franciaország új bukaresti követe, úgróf Saint Aulaire, szombaton este megérkezett Jassyba. A román vasutak igazgatósága egy szalonkocsit bocsátott a rendelkezésére. A kesi román Ungbaniban várta be a követet, aki egy katonai attasé és számos követségi személy kíséretében a gyorsvonattal tovább utazott Bukarestbe, ahova ma megérkezett.

Bukarest Tulceából jelentik az „Universul”-nak: Biztos forrásból eredő értesülés szerint Oroszország belsejéből, különösen a Kaukázusból naponta számos gyalogsági és tüzérségi csapatok, továbbá nagymennyiségű munició és élelmiszer érkeznek Benderbe, Akkermanba, Kisinevbe, valamint a városok környékére. Az említett helységeken az utóbbi időben nagyon sok kozák csapatot lehetett megfigyelni.

Radauból jelentik a „Bukarester Tagblatt”-nak: Besszarábiában néhány nap óta nagy csapatmozdulatok észlelhetők. Bukovinából nagyon sok sebesültszállító vonat érkezik Lipkánba. Lipkani környékén hatalmas fabódékat építenek, amelyekben a sebesült lovakat meggyógyítják és újra kiküldik a frontra. A hangárt Lipkaniból átnelyezték Noyosienicába. Hírlik, hogy az oroszok Lipkani és Chotin között vasuti vonalat szándékoznak építeni. Lipkani lakosságának nagy része Oroszország belsejébe ment. Néhány előkelő odesszai személyiség különleges küldetésben Csérnovicba utazott.

Anglia nagy veresége a Sommenál.

(Kimerült a nyugati front. — Németek új taktikája.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 26.

Berlin. A Berliner Tageblatt holnapi számában Morant őrnagy a következőket írja: Haig tábornok hadserege a Metin jelentése szerint egy millió kétszáz ezer emberből állana. Ezt valószínűnek tartom, sőt az is lehetséges, hogy még ennél is több angol katona van Franciaországban. Ennek a katonaságnak elosztása volt a legfontosabb azon előkészítő munkálatok közül, melyeket az angol vezérkarnak július elseje előtt végre kellett hajtania. Dacára a nagy angol-francia haderő új átesoportositásának, amely Posierestől Maurepotig terjedt, több kilométernyi szélességben támadtak az angolok és vereséget szenvedtek Posieresnél, a Faureaux erdőben, Longuevalnál és Gilleumontnál. Az angolokra nézve a tanulság ebből az lenne, hogy adják fel a kontinentális háborút és mondjanak le arról, hogy az entente többi államai a háború folytatására izgaszák. Ezideig erre Anglia nem jutott el. Angliának egész másképp kudarokat kellene vallania, hogy lemondjon szándékairól. Az angol kontinentális hadsereg katasztrófáját értem, még pedig olyan katasztrófáját, amilyent az oroszok szenvedtek Kelet-Porosországban Hindenburggal szemben. Oroszország egy év alatt ki tudta pótolni óriási veszteségeit, azonban hogy Anglia is képes lesz erre, ebben kételkedem. Többször rámutattam arra, hogy az angol véderőtörvény nem kimerítően torrás, hanem csak kiegészítő és csak annyi pótlást tesz lehetővé, amennyire a két évig húzódnó háborúban az angol hadseregnek szüksége volt. Mint hogy az inuati újrozás már nem olyan kiadás, azonfelül Mezopotámiában, Egyiptomban és Szalonikiban van Angliának katonaságra szüksége, Kanada csak jelentéktelen kontingenst tud szállítani, ezért az angol támadási háborúból egy kimerülési háború lett, nem ránk nézve, hanem az angolokra.

Berlin. A Berliner Tageblattnak jelentik a löhadiszállásról: A franciák ismét megkezdtek San-Michel bombázását. A gránátok száma polgári lakost megölte.

Berlin. Amsterdamból jelentik: A Daily Mail veszteségstati és halottjelentései elesett magasabb rangú tiszték nagy számáról tanuskonak. Számos ezredparancsnok és zászlóaljparancsnok esett el.

Gent. A francia katonai szakértők véleménye szerint nem tudják mi az oka annak, hogy a hivatalos jelentések nem emlékeznek meg a Somme melletti harcokról? A franciák erőfeszítéseivel szemben a németek itt hatalmas túlzású támadással válaszoltak, a mi annál is könnyebb volt nekik, mert a Somme jobb partja emelkedést mutat és alkalmas az ütegek felállítására. A németek taktikája és az újabb

támadási módszere arra kényszeríti a franciakat, hogy gyalogságukkal csak bizonyos szünetek után vehessék fel az újabb harcot. A Radical szakértője megjegyzi, hogy a franciák erőfeszítései Picardianban az ellensúly helyreállítását célozzák.

Berlin. A Womr ugynökség jelenti: Egyik tengeraltánc július 20-án az Orkney szigeten lévő Scapation angol flottát támaszpont ellen támaszt intézett, egy nagy angol sornajót torpedóval megáradott és két találatot ért el.

Jegyezzünk a magyar tóváros
: : házfazalékos kolcsónere : :

Csak úri gyermek járhat Bécsben a középiskolába.

(Az ausztriai helytartó rendelete.)

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécs, július 26.

A Józsefstadi kerület előjárósága tegnap tartott ülésében az alsó-ausztriai tartományi helytartó rendeletével foglalkozott, mely rendelet Bécs város és egész alsó Ausztria középiskoláinak túllömblőségét és túlzottoltsága megakadályozását célozza. Ezt azonban olyan módon teszi, amely alkalmas arra, hogy a lakosság legszélesebb köreiben nyugtalanságot keltsen. A szülők jogaiba, a gyermek szabad pályaválasztásába egyenesen drákói módon nyúl bele s ez ellen a kerület előjárósága a legélesebben utazdik. Gyermekük, kik pályáikat megkezdették, szülők, kik Bécsbe költöztek, hogy gyermekeiket neveltesseék, s azok a súlyos pénzáldozatok, melyeket erre a célra fordítottak, az a taradság, a vellyel e cél felé törttek, mind semmivé legyen egy rendelettel!

A tartományi iskolatanács egyenesen felszólítja a középiskolai igazgatóságokat, hogy a növendékek felvételénél a „szükséges szigorúsággal és előrelátással járjanak el” s utasítja az igazgatókat, ügyeljenek különösen arra, hogy azokat a tanulókat, akiknek értelmességi ioka, vagy a szülőknek alacsony hivatala és korlátos vagyoni viszonyai kárvoak, a középiskolák látogatásától — saját érdekében is — tartsák vissza.”

Ez a középiskolák igazgatóinak intézett rendelet, hogy a szegény emberek gyermekeit visszatartsák a középiskolák látogatásától — nem egyéb, mint a szociális egyenlőségre mért otromba ökölosapás. Ha a tartományi iskola tanácsnak évtizedek előtt lett volna bátorasága ilyen rendszabályok hozatalára, egy Hyrt-nak, Rokitsky-nak, Arlt-nak és sok kiváló embernek nem lehetett volna az emberiség áldásává lenni s elmerültek volna a proletáriátus lertőjében.

De az iskolatanács tervezete még tovább megy.

Nemcsak a szegény, de a kevésbé vagyonos szülők gyermekeit is kidobja az iskolából akkor, midőn ezektől a tandíjkezdve-ményt megtagadja. A mai időkre való tekintettel ez a kontempláció a legerősebb visszautasításra tarthat számot. Alkalmatlanabb időben nem hozakodhattak volna ezzel elő, mint

most, midőn a családapáknak százazrei — lelkükben a kedveseikért való gonddal eltelten — állanak a csatamezőkön. Ezek között a gondok között nem lesz az utolsó az a tudat, hogy gyermekeik pályáját most akarják kettészakasztani, vagy megsemmisíteni. És éppen azok, akik, mint a háború igazi áldozatai, a front mögött a legnagyobb nélkülözéseket szenvedik, akik valaha jobb napokat láttak, polgártársainknak e százazrei érezzék e tervezetnek kegyetlenségét?

Ha e tervezet azt a célt szolgálná, hogy a középiskolai tanulmányokat megnehezítse a végből, hogy a fiatalulókat a hivatalnok-pályától távolítsa, a célt elhibázta; mert a férfiak helyére a Lyceumokban leányok fogtak lépni és így a feminizmusnak fog vele uszarni. Ez a veszély annyival inkább ienyget, mer a fölből gombamódra kinövő leányliceumok a leányitúságot kizárólag hivatalnokai pályára terelik.

— Az iskolatanács tervezete abból a célból is elhibázott, mondja az előjáróság, mert nemcsak a gimnáziumnál tévesztette el célját, hanem sokkal inkább a reáliskolában. A mi korunknak karakterisztikus vonása, hogy a műitjuság különösebben a reáliskolák felé fordul. Nem véletlen jeenség ez, hanem tényeken alapuló előrelátás, mert a reáliskolák végzettsége az élet harcában a haladásnak könnyebb lehetőségét adja meg. A mai háború megtanított arra, hogy nem annyira cászár gatiálai háborújának ismeretére van szükség, mint inkább arra, amire a mi reáliskoláink tanítanak, technikai ismeretekre. Nem cselekszik azért helyesen, aki a jövő fejlődésébe gatiólag nyúl bele és aki az iskolát meg akarja gatiólni abban, hogy különösen az eljövendő idők iparánya, technikájának, gazdasági életének számára képzett térnakat neveljen. De más szempontból is éles visszautasítást érdemel e tervezet. A német tudás, a német erő s a német műség diadalmasodik ebben a világháborúban. Ausztria németisége megmutatta, hogy éppen németiségével érdemel tiszteletet és méltó helyet ebben a háborúban. S a mi német népünknek gyermeki kerüljenek hátrányba azokkal szemben, kik más tartományok lakói és nem németek? Miért éppen mi németek, akiket a költők és-gondolkodók népének neveznek, tartjuk vissza fiainkat a továbbhaladás lehetőségétől, mikor Csehországban nem gatiólják az itjuságot a középiskolák látogatásában? — A tartományi iskolatanács tervezete nemcsak gazdasági szempontból, hanem nemzetiségi szempontból is kárára van a németiségnek, a német Bécsnek s azért minden erővel a közoktatásügyi miniszternek fordul a Józsefstadi előjárósága, mint aki az itjuságnak igaz barátja, hogy a helytartónak ezt a kulturelles tervezetét visszautasítsa és ennek alkalmazását megtiltsa.

TORVENYKEZÉS.

§ A lugosi bank ügyészt elítélték. Lugosról jelentik: A bíróság tegnap délután öt órakor hirdette ki ítéletét: bűnsnek monddta dr. Páris Jenőt hatrendbeli sikkasztás büntetésben és ötrendbeli sikkasztás vétségében és ezért öt havi fogházra és háromévi hivatalvesztésre ítélte, valamint ügyvédi gyakorlatától erre az időre eltiltotta. A bíróság az Iparbankot kártérítési igényével polgári parre utasította. A vádlott és védője az ítélet ellen felbuzását jelentett be.

Sassonov Anglia zsoldjában állott.

(Witte gróf leleplező levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 26.

Az entente minden országában óriási konsternációt okozott Sassonov bukása. Az Aradi Közlöny jól informált helyről nyert értesülés alapján megírta, hogy az angol ököl, melyet Sassonov éveken át esőkölt, utótte őt fejbe és terítette le. A bukott miniszter utódjáról, aki soha külügyekkel nem foglalkozott, csak annyit árulnak el pétervári ferrások, hogy oroszabb politikát fog folytatni, mint Sassonov. Ebben a diplomatikusan homályos mondatban, habár nincs is benne, hogy Oroszország függetleníti magát Angliától, ami a mai viszonyok között természetesen nem is lehetséges, de már abból a körülményből. — mint az Aradi Közlöny mai számában megírta — hogy a Times súlyos szemrehányásokat tesz Oroszországnak, mert az a maga politikai céljai szempontjából indította meg új offenzíváját és nem volt tekintettel az entente stratégiai szükségességére, következtethető az, hogy Stürmer egy új politikai irányzat inaugurálását határozta el.

Sassonov bukása tehát érthetően megzavarja Anglia politikai köreit, mert a közvéleményben úgy élt a hazugságoknak a nagy mestere, mint „angol miniszter orosz fízetéssel” habár a háború előtt még három hónappal a dumában mint Németország legjobb nívó és jóbarátja mutatkozott be. Sajnos, kevés praktikus eredménye volna annak, ha a milliók vérhullatása közben precíz meg tudnók állapítani, hogy közvetlenül a nagy világháborúnak ki volt az okozója, az azonban már tagadhatatlan történelmi bizonyosságú tény, hogy

Sassonov Anglia zsoldjában állott.

Angliától is fízetést húzott és Anglia kedvéért hazudott, amikor Németországot teljesen tévútra vezette Oroszország érzelmeit és terveit illetően.

Ennek a szenzációs leleplezésnek nem kisebb ember a forrása, mint Witte gróf, aki mint Oroszország miniszterelnöke a legőszintébb propagálója volt annak az eszmének, hogy Németország, Oroszország és Franciaország egyesüljenek, ha kell, akár Anglia ellen is. Ezt nemcsak mondta, hanem be is bizonyította tervének őszinteségét, amennyiben 1905-ben visszautasította VII. Eduárd angol királynak meghívását Windsorba, ahol Németországnak és az európai békének ez a legnagyobb elensége, a „bekerítési politikának” az ősi alapja, az orosz — angol alliance alapjait óhajította lerakni.

Witte gróf kérelmetlenül ellenfele volt Sassonovnak és politikájának. 1914-ben március hónapban a Novoje Wremja-ban, a lap élén egy beszélgetés jelent meg, amelynek az volt a címe:

„Egy kiváló orosz államférfiu valomása.”

A cikk úgy Oroszországban, mint a külföldön is óriási feltűnést keltett, még a félig meddig beavatottak is Witte grófra ismertek, mert tudták, hogy csak az ő aggódó hazatis leleplező szövegéből származhattak azok az intelmek, amelyeket hazája polgáraihoz intézett, akiket figyelmeztetett arra, hogy Sassonov teljesen Anglia karjaiba kergeti Oroszországot. Nagy

lárma keletkezett eme cikk körül a külföldön is és csak egy ember haligatott állhatatosan: Sassonov. 1914. május 3-án, tehát alig három hónappal a világháború kitörése előtt, Witte gróf egy levelet írt a Voasische Zeitung szerkesztőségének, amelyben a „perverz angol-francia szerelmet” és ennek a viszonyoknak dajkáját, Sassonovot nyíltan megbélyegzi. A lap szerkesztősége ezt a levelet idáig nem hozta nyilvánosságra. Most azonban, hogy Sassonov bukásában az angol — orosz viszony változását látják, szükségesnek tartja lenyomatni ezzel a két megjegyzéssel:

1. *A levél fotográfija bárki által megtekinthető az említett újság kiadóhivatalának kizárólagosán.*

2. *A szerkesztőség röviden rámutat arra, hogy amikor a háború kezdetén Witte gróf, meg máig sem ismert körülmények között hitetlen elhunyt, Oroszországban, de a viszonyokat ismerő külföldön is azt suttogták, hogy a gróf nem természetes halállal múlt ki és emulasában szerepe lehet úgy Oroszország, mint Angolország egynemely köreinek.*

Witte gróf levele így szól:

— Tisztelt szerkesztőség! Tegnap írtam már Önöknek kapcsolatban a Novoje Wremjában megjelent interjúval, amelyet az én személyemmel hoztak összeállításba. Ismétlem, minthogy a lap engem nem nevezett meg, nincs okom a demantálásra. Engedjék meg, hogy visszatérjek az Önök lapjában foglaltakra. Nincs semmi okom, hogy valamit hozzátégyek, de nyilvánosan nyilatkoztam azokról a kommentárokról, amelyek ezen cikkek megjelenése után az orosz és a külföldi sajtóban nyilvánosságra jutottak. Önöknek azonban a következőket akarnám tudomására adni abban a biztos reményben, hogy semmi körülmények közt sem jelenik meg, amit mondandó vagyok a nyilvánosság előtt.

— Az önk munkatársa, Massov ur engem összehasonlíthatatlannal hajlíthatóbbnak és ravaszabban fest, mint amilyen miniszterelnök koromban valóban voltam. [Ha én 1905-ben arra törekedtem, hogy Németországot közelebb hozzam Franciaországhoz és pedig az orosz jóakarát közös alapján, akkor kétségenkívül az a veszedelem lebegett szemem előtt, amelyet már akkor Anglia jelentett az európai béke szempontjából. Az orosz és francia lármázók álma, egy Berlin és Bécs elleni hadjáratról, csak London nyilvános és titkos védelme mellett öltetett fogható alakot, mert Londonban már akkor áhitottak azután, hogy Németországot isigazzák és pedig a később leigázandó Oroszország és Franciaország révén. A mi fő ellenségünk Anglia, aminthogy minden szabadon lélegző nagyhatalomnak elensége volt. Már 1905-ben tartottam attól, hogy politikai kalandorjaink Anglia hiedeg karjaiba kergelnek bennünket és ezzel telgyújtják a világot. Ezért utasítottam vissza 1905-ben VII. Eduárd meghívását Windsorba és ameddig hivatalban voltam, elutasítottam minden politikai kombinációt, amely angol részről jött. Csak 1907-ben visszatartta el Izvolszki, Sassonov és Bekandorf

uraknak közreműködésével Oroszország politikai önállóságát és angol gazdaságot tartott cinkosává süllyedt. Fogadjon tisztelt szerkesztőség még egyszer nagyabcsulésomat Witte gróf. 1914. május 3.

Ha senki, de Sassonov tisztában volt azszal, hogy Witte, akinek az udvarnál még bukása után is különösen a cárné környezetében volt pártja, minden eszközzel arra fog törekedni, hogy Oroszországot külön békére hangolja és Anglia karmai közül kiszabadítsa. Az orosz külügyi hivatalba a legutolsó időkig tagadták, hogy Anglia és Franciaország azért szövetséget kötött Oroszországgal, hogy Németországot tönkretegyék. Ennek az ellenkezőjéről Witte gróf tudott, s merészelt hangosan nyilatkozni és ezért kellett neki még ma is tel nem derített módon gyorsan az utból eltűnni.

Casementet

augusztus 3-án kivégzik.

(Kormányválság az ir kiegyezés meg-
hiusulta miatt.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 26.

Rotterdam. A Nieuwe Rotterdamische Courant jelenti Londonból: Az ir kiegyezés meghiusultnak tekinthető. Kevés remény van arra, hogy új alapon megállapodás jöhessen létre. A koalíciós kormányban Asquith és Lord George helyzetet ez újból megingatta. Nicolson parlamenti tudósító jelenti: Széltében azt állítják, hogy az ir válság megoldása érdekében Lord George felajánlotta lemondását, hír szerint ebben az esetben Asquith szintén visszalépne. E pillanatban a válság megoldásának módját nem lehet tudni, az bizonyos, hogy a koalíciós kormány helyzetét a tegnapi vita nem erősítette meg.

London. A Daily Mail jelentése szerint Sir Casement védőjét értesítették, hogy Casement kivégeztetése augusztus 3-án lesz a Penton villai börtönben.

Rotterdam. Londonból jelentik, hogy Casementtel börtönében közölték, hogy a felsőházhoz nem felébbeszűt. Közölték vele azt is, hogy kivégeztetése augusztus 3-án lesz. Casement a hírt egykedvűen fogadta. A börtönben irással tölti idejét. Asquith miniszterelnökhez számos távirat érkezik, amelyben kéri, hogy javasolja Casement megkegyelmezését. A táviratok küldői között hat ir püspök, huszonek képviselő és negyvenhét egyetemi tanár van.

Hága. Dublinban sztrájk tört ki a szénrakodó munkások körében, bérköveteléseik megtagadása miatt. A sztrájk miatt az újabb szénzállítmányok nem érkeznek meg, és az árak tonnánként ötven schillinggal emelkedtek. Sem a lakosságnak, sem a kórházaknak, sem pedig a gyáraknak nincsen szenök és a gőzgépek a gyárakban nincsenek üzemben.

Görögország keresi az entente barátságát.

Reggel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Zürich. A Neue Züricher Zeitungnak Valonából jelentik, hogy az osztrák-magyar csapatok az olaszokat az Alsó-Vojusa mellett állandó rajtaütésekkel zavarták, megakadályozták őket abban, hogy Dél-Albániában könnyen befészkelhessék magukat. Az olaszok ezért Észak-Epiruszban karlantatják magukat. Zamir görög miniszterelnök kijelentette, hogy a leszerelés Észak-Epiruszra is kiterjed, azonban a békeleltámon levő igényesség ott tartása szükséges a délalbániai csempészes megakadályozása céljából. E végett görög a kormány Goricába, Fremetibe, Argiró-Castroba bizottságokat küldött. Anglia

és Franciaország barátságos magatartást tanúsít Görögországgal szemben, ezzel szemben azonban az olasz kormány nehézségeket okoz Görögországnak a szicíliai szén bevásárlásánál.

Karlsruhe. A svájci lapoknak jelentik Athénból: A parisi görög követ Zimis utasítására Angliában és Franciaországban közölte a görög kormány az azt a szándékát, hogy Görögország szorosabb kapcsolatba önjt jutni az entente hatalmakkal Görögország magatartásának ezt a változtatását Miklós és Anuras hercegek pétervári utjával hozzák kapcsolatba.

H I R E K. LEGÚJABB.

Reggel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Csatározások a határon.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtóhadiszállásról: A bukovinai harctéren a legutóbbi napokban a kölcsönös tűzérési harc egyre tartott. A Rareu és Gilmaleu területen állandóan tartanak a járőr-harcok. Az oroszok több helyen megkísérelték, hogy megközelítsék frontunkat, de csapataink mindenütt visszaverték őket. Orosz felderítő járőrök az őserdőkön keresztül előnyomulni igyekeztek, de az osztrák-magyar elővédék szándékukat megghiúsították, Bukovinában, Galiciában és a magyar határ tereletén, a Prislopnyeregig elvélve orosz járőrök tűnek fel. A magyar-osztrák járőrök, melyek e terepet kitűnően ismerik, ezeket mindenütt visszaverik és súlyos veszteséget okoznak nekik. Hogy az oroszok ne léphessék át a határt, mint azt Marmoricánál tették, a román kormány Bukovina határ területén messze látzó fehér zászlókat állított fel. Hír szerint ennek dacára történt román orosz incidens, mint például a Rareu területén. Az orosz katonák megakadják akadályozni a határmenti polgár lakosságnak közlekedését, viszont számos orosz tiszt Burdujenibe akart menni. Bukovinában a harcok különösen a Gilmaleu hegycsúcson tovább folynak. Egy magyar-osztrák portyázó különítménynek sikerült az ottan állomásozó orosz erőket meglepni, úgy hogy azok kénytelenek voltak a hegycsúcsot kiüríteni.

Koppenhága. Az orosz zemszivók vezetőségének moszkvai ülését a rendőrség felüggesztette, mert az uralt kiküldöttek tiltakoztak az orosz-japán szerződés ellen, mely Japánnak nagy jogokat juttatott.

Köln. A Morgenblatt katonai munkatársa a nyugati offenzívához megjegyzi, hogy bármily óriási csa-

patlómegeket használtak fel a szövetségesek, a németek nyugati frontja megrendíthetetlennek mutatkozik, az angol offenzíva eredménye ugyiszlóvá semmi. Az angolok és a franciák veszteségei a Somme melletti negyvenöt kilométeres fronton legalább egy negyed millió ember és ezzel szemben az eredmény hét-nyolc kilométer.

Ejjele 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Tengeri csata Stockholm közelében?

Köln. A Kölnische Zeitung stockholmi távirata szerint tegnap két orosz tengeralattjáró Stockholm közelében tartózkodott. Körülbelül három mértőidnyi zónán kívül német hajókra te-seikedtek s néhány órai tartózkodás után eltűntek. Tegnap Stockholmban erős ágyzás volt halható, valószínűleg heves tengeri csata volt a közeiben.

Basel. A francia szocialisták pártjának nemzeti tanácsa, melyet augusztus 6-ára hívtak össze, üzenegy javaslat fölött fog tanácskozni. E javaslatok a béke kérdésével foglalkoznak s a pártnak a békéhez való állást foglalásával. A javaslat előzetes lekölzését a cenzura megtiltotta.

Köln. A Kölnische Zeitungnak jelentik: A francia hadügyi bizottság javasolta, hogy hívják össze a kamarát titkos ülésre, hogy a kormánynak módjában legyen tájékoztatni a kamarát arról, milyen nagyságu emberanyag fölött rendelkezik még ez idő szerint Franciaország!

Rotterdam. Lloyd George angol miniszter tegnap Birminghamban a löszermunkások előtt nagy beszédet tartott, melynek tartalma az volt, hogy az angol munkásság hazatisága immár lehetővé tette, hogy Anglia Amerikából eddigi löszerszállítmányának csak 60 százalékát kénytelen hozatni, a többi angol municiógyárakban, angol munkások állítják elő. El fog jönni az idő, — mondta a miniszter — hogy Anglia a munició- és hadiszer-gyártás tekintetében is független lesz s önmaga fogja előállítani teljesen a neki szükséges mennyiséget.

Sarrail bejelentette a Balkán-offenzívát. (Orosz csapatok Szalonikiben.) Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 26.

Genf. A Progress jelenti: Sarrail tábornok résztvett a szaloniki francia népiszkolák megnyitáán, ahol beszédet mondott. Kijelentette, hogy a négyesszövetség a Balkánon nem sokára megkezdi offenzíváját.

Genf. Párisból jelentik: Az orosz csapatokat a francia frontról visszavonták és egyelőre Párisba vittek, ahol ünnepélyesen fogadták őket. A csapatok vezető tábornokai meghatottan köszönték meg a francia hatóságoknak és a lakosságnak szívélyes fogadtatását és megfogadták, hogy a francia ügyek győzelméért harcolni fognak. Valószínű, hogy az orosz csapatokat nem sokára mas frontra viszik. Azt hiszik, hogy a Balkánnál használják fel őket.

Berlin. Az orosz határról jelentik: A Ruszki Invalid közli, hogy a Balkánra érkezett orosz csapatok még nincsenek Szaloniki közelében. Ezek a csapatok Atamono parancsnoksága alatt állanak.

Berlin. Az orosz határról jelentik: A Nowoje Wremja állítólag megbízható forrásból jelenti: Az orosz sereg összesen 26.000 emberből áll.

Gyógyszerész az eke szarva mellett.

(Az almosdi patikus kérése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, július 26.

A háboru sok mindent megváltoztatott, foglalkozások felszerelődtek, életpályák átcsere-
relődtek.

Almosdon is megtette a maga hullámverését a háboru s a patikát érte. Dobsa Sándor gyógyszerész „Kigyó” patikája egyike volt a legjobb gyógyszeráraknak mindaddig, míg el nem vitték a községi orvost. Akkor a forgalom megcsappant. Dobsa megpróbált úgy segíteni a dolgon, hogy a szomszéd községbe való áthelyezését kérte a gyógyszeráraknak, de ezt a hatóság nem engedte. Azután orvosi állásrehabilitációját kérte, meg is tették neki, de nem volt orvos.

A „Kigyó” ily módon lassan hanyatlott. Még el-el vitték a falusi gyerekek az agyonvert kigyókat a gyógytárba, mert mindenütt az a vicces babbit tartja magát, hogy a kigyókat a „Kigyó” gyógytárban veszik meg, persze a botra húzott kigyókat kilöki a fiukkal együtt, de a jövedelem esett, esett. Dobsa Sándor gondolt egy helyeset s földet béréit, amint a háboru mindjobban apasztotta jövedelmét. Szántott, vetett vidáman és most jött az aratás, cséplés, fon- a tengeritörés, ott kell lenni mindenütt. De nem lehet a gyógytár a legnagyobb rabság annak, aki nem kap segédet. Nagyváradon volt egy gyógyszerész, aki két és fél évig nem mozdult ki a gyógytárból. Hirdette, utána járt, mégse kapott segédet. Már pedig a föld vetését bearatni most a legtöbb érdek.

Dobsa tehát elhatározta, hogy becsukja a patikát november 1-ig. Kérvényt írt az alispánhoz, engedje ezt meg neki. Jövedelméből nem tud megélni, segédje nincs, természetek-

remegy, ha nem ügyel fel a mezei munkákra. O nem lehet rabja gyógytárának, mint az a nagyváradi patikus, aki 2 és fél évig ült a gyógytárban, míg az inspekció rendszer megszabadította. A háboru idezte elő e helyzetet s ha a közigazgatás el tud térni a szabályoktól, hogy a gyógytárnak mindig nyitva kell lenni, akkor az álmosai gyógyzarezés elmegy aratni.

— **A román király Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A király sánajai nyaralását félbe szakítva, Bukarestbe érkezett. A nemet és az osztrak-magyar követek kedden hosszabb ideig tanácskoztak Bratianu miniszterelnökkel.

— **Kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben tanúsított kitünő szolgálatai elismeréséül *Fiedler Imre* 33. gyalogezredbeli zászlósi és az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismeréséül *Kell József* 33. gyalogezredbeli főhadnagyot a signum laudisszal tüntette ki. A hadseregparancsnokság az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül *Herczoky János* törzsőrmesternek a 3. honvédtuszárezredben az 1. osztályú vitézségi érmet, *Soós Lajos* szakaszvezetőnek a 2. honvéd gyalogezredben a bronz vitézségi érmet, *Komlósi János* szakaszvezetőnek, *Juszó Száva* tizedesnek, *Horváth József* és *Felencski Száva* őrvezetőknak a 2. honvéd gyalogezredben a bronz vitézségi érmet adományozta. *Keckeméti Bornemissza Sándor* 3. honvéd gyalogezredbeli főhadnagyának a hadiékítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet, *Lukács Gyula*, a 2. honvéd gyalogezrednél beosztott szolgálaton kívül viszonyban és *Biró Artúr* a 2. neptelkötő gyalogezredben főhadnagyoknak és *Nadas Jenő* 3. honvédtuszárezredbeli századosnak a legtehetőbb dícsérő elismerését adományozta.

— **Verdun vezetőinek első ülése Párisban.** Koppennagából jelentik: A Berlingske újdönde párisi jelentése szerint a verduni városi képviselőt tegnap első ülést tartotta Párisban.

— **Városi fa eladása.** A városi tanács közhírré teszi, hogy július hó 27-étől augusztus hó 20-ig bezárólag a csásari erdőben levő mintegy 2000 ürmeter tölgy dorongjai és 900 ürmeter rozsaát a helyszínen eladja. Az elhozatal a vevőt terhezi. A fa árai a helyszínen a következők: 1 ürmeter dorongja 17 korona 60 fillér, 1 ürmeter galy-rozsa 8 korona 80 fillér. Az utaványokat a városi gazdasági hivatal állítja ki. A vételár a városi pénztárnál fizetendő. A város által alkalmazott fa felügyelő a fát csak a pénztár által látványozott nyugtára szolgáltatja ki. Közéleti felvilágosításokkal *Tenczinger Karoly* kamarás szolgál.

— **Vöröskeresztes kitüntetés.** *Ferenc S. Sator* tiszteleg *Ilus Erzsébet*et, az aradi Vörös Kereszt egyesület alelnöknejét a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül a hadiékítményes II. osztályú Vörös Kereszt díszjelvényével tüntette ki.

— **Hadi jótékonyág.** *Weisz Bóna*, *Bradicean Anca* és *Biser Rozsika* egy gyermekeladás jövedelmét, 14 koronát küldték szerkesztőségünkbe a vak katonák részére. *Szelezsan Simon* hat koronát küldött a vak katonáknak és végül özvegy *Hady Istvánné* 5 koronát a rokkant katonáknak és 5 koronát a vak katonák részére küldött szerkesztőségünk feljára. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

— **Nyugalmazás.** A király elrendelte *Prezly Ernő* 2. honvéd gyalogezredbeli őrnagynak, a saját kérelmére megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint honvédségi csapatbiztosítóra nem alkalmasnak, helyi szolgálataira alkalmasnak, nyugállományba helyezését.

— **Hollandi vörös keresztetek a fronton.** *Rotterdam*ból jelentik: E hó 22-én egy hollandi vörös-keresztes expedíció ment a magyar-osztrak frontra.

— **Aradiak üdvözlete.** Az Aradi Közlönyhöz intézett lapban a *Strypa Iron*ról *Lowy Márton*, *Palencsar Ferenc*, *Molnar Béla*, *Osaszár Péter*, *Fritz Robert*, *Borzay Janos*, *Szelezsan János*, *Salamon J.*, *Tóbiás Keresztély*, *Neumann Matyas*, *Kohn Adolf*, *László József*, és *Deusch Sandor* üdvözlötökét küldik.

— **Onylikos tüzerőhadnagy.** *Marosvásárhely*ről jelentik: *Farkó Pál* marosvásárhelyi tüzerőhadnagy szolgálati revolverével ma reggel lakásán agyonlőte magát. Tettenek oka állítólag az, hogy a színházi primadonnába volt szerelmes, aki azonban távozott marosvásárhelyről. Az onylikos tüzerőhadnagy huszonegy éves volt és a geneszi celluloidgyár igazgatójának a fia. Az éjjeli szekrényen atyjához címzett levelet találtak, amelyben csak annyit jelent, hogy a — színház eltávozott a városból.

— **Kit kell felakasztani? Hágából jelentik:** Ismeretes, hogy Indiában, *Karacica* való utazás közben a múlt hónapban több száz angol katonát napszúrás ért, amikor a vonat a homokszivatagon átröbögött. A *John Bull* című lap most megírja, hogy ezek a szerencsétlenül járt katonák azokból valók, akik *Franciaországban* ezerszámra megszöktek ezredeiktől. Annak idején összefogdosták őket és hazaküldték valamennyit Indiába, hogy otthon megindítsák ellenük a büntető eljárást. Egy tehervonatba zsúfolták őket a négy napos utra, olyan kocsikba, amelyek nem voltak megvédve a rettentős hőség ellen. Héringek módjára préselték őket össze és már az első állomáson, *Roriban* hosszabb ideig kellett állania a vonatnak, mert itt megállapították, hogy a hőség következtében hét katonát megnalt és 32 súlyosan megbetegedett. Ezután a vonat folytatta az utat, aminek az lett az eredménye, hogy napszúrás következtében újra 37 katonát halt meg és 200-at kórházba kellett vinni. Angliában ez a barbárság nagy felháborodást keltett és ennek kifejezést is fogtak adni az alsóházban. *Bottomley* cikket írt a dologról, amely felé ezeket a cikkeket helyezte: Súlyos pontany a hadseregben. Brit gyarmati katonák meggyilkolása. Kit kell elakasztani?

— **Az apacsbosszu.** (Drámai szenzáció az *Uránia*ban.) Hosszu szünet után a színház legnap egy művészi bűnügyi drámát mutatott be, mely azonban sok mindenben eltér a sajonos képtől. Benne egyesül a cselekmény érdekessége a kidolgozás kiválósága és gondoskodva arról is, hogy természeti telvételek által az összbenyomás emelkedjen. Egy apacsbosszu betörési tervet és ennek céljaira a társaság egyik nőtagja törbe csalja a kiszemelt áldozatot. Mielőtt azonban sikerül a betörés, egy rendkívül találékony és ügyes detektív leleplezi az egész társaságot és ezzel egy nagy buncselekmény elkövetését akadályozza meg. A jövő évadban a következő nagyszabású szenzációt fogja az *Uránia* kizárólagos joggal bemutatni: *Franceska Bertini*, *Erna Morena*, *Hanny Wiese*, *Trenmann*, *Paula*, *Mia May*, *Tatarsó*, *Alvia Neuss*, *Harry Piel* detektív sorozatok, ezután a *Szeuska*, *Oliver*, *Union Messier* és *Bioskop* minden termékét. 5

— **Háromnegyed rész szappant, tüzelő anyagot és időt takarítunk meg** és tényleg miink no tiszták lesznek, ha szab. *Aerowash* légnymosós mosógéppel mosunk. Kezelése könnyű és egyszerű. Gyakorlati bemutatás ma és minden csütörtök délután pont 5 órakor *Magyar Ferenc* gazdasági gép üzletében, Arad

Zrinyi-utca 6. Főraktár *Aerowash* légnymosós mosógép vállalat Budapest VII. Erzsébet-körut 35. A gép ára 24 korona. Silány utánzatoktól óvakodjunk! 281.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Jegyzés a főváros kölcsönére.

Arad, július 26.

A főváros kölcsönére holnap, csütörtökön kezdődik meg a nyilvános jegyzés a főváros központi pénztáránál és a bankoknál. Azonban máris igen sok a kölcsönre való előjegyzés. Azon, hogy a közönség élénken érdeklődik a főváros kölcsönre iránt, nincs semmi csodálni való, mert a mai viszonyok között alig lehet kedvezőbb tőkebevitelést találni. A közönség a befektető értékek kibocsátásának teljes szünetelése mellett ismét hozzájut kedvelt típusához, az állandó kamatozású törlesztésű kölcsönkötvényhez. A jó kamatozáson kívül a főváros kölcsönkötvénye alkalmas árverpénzek elhelyezésére, adó-, helyg- és illetékmentes, öt éven belül föl nem mondható, azonkívül pedig csakis névértékben való visszafizetés mellett. Az új papírosnak tehát annyi előnye van, hogy a hat százalékos kamatát és a 95 es és föl koronás átlirást árat talán nem is kell külön említeni. Mutatja a kölcsön iránt való érdeklődést az is, hogy nemcsak magánosok jelentkeznek jegyzésre, hanem igen sok vidéki város is, amelyek különösen az árverpénzeket helyezik el a kitünő kamatozású fővárosi papírosban.

A főváros kölcsönének szociális jelentősége is van, még pedig az, hogy a mai rendkívül súlyos megerőltetési viszonyok közepette a közép- és kis tőkét bőséges jövedelemhez juttatja, amennyiben a 60-éves terjedő tőkeszeg révén jelentkező tőkenyereség betudásával a befektetett pénz jövedelmezősége 6-36 százaléknak felel meg. Az első korszak már az idén októberben meg lesz s az ekkor kisorsolt kötelezvényeket névértékben újra már be is váltják. Aláírásakor a pénznek csak tíz százalékot kell nyomban fizetni, vagy értékpapírban biztosítottként lenni, a többi elvárhat két részletben augusztus 5-éig és 25-éig.

A főváros az új nyolcvan milliós kölcsönt csupa új jövedelmező beruházásokra fordítja, a pénz legnagyobb részben tehát visszakerül Budapest lakosságához munkájuk arányában. Foglalkoztatni fogja a főváros az építőipart s a vele kapcsolatos iparokat, amelyek ma a legnagyobb mértékben támogatásra szorúlnak, ilyenformán a kölcsön az iparosok támogatására is szolgál. Budapestnek még igen sok tenni valója van, különösen a közegészségügy terén kell nagy beruházásokat tennie, ehhez pedig sok pénzre van szüksége. Fontos az is, hogy akkor, amikor a háboru betejződik, ne legyen üres a főváros pénztára, hiszen a fővárosnak a lezzerelés után nyomban munkát kell adnia a hazatérőknek. Erkölcsei kötelessége s fővárosnak, hogy a hazatérőket segítse és munkához juttassa s erre már meg is tett mindent előkészületet. Mielőtt a háborunak vége van, a főváros sok új közmunkát fog végezteni. A tervek készen vannak, még csupán a pénz hiányzott, a kölcsön révén azonban most már ez is rendelkezésre fog állani.

A főváros új kölcsönére nemcsak Budapestben történnek előjegyzések. A fővárosi nagybankok vidéki fiókjában is igen sokan jelentkeznek, ami biztosítja már előre is a jegyzés sikerét. Az aláírás napja e hónap 27-ike, 28-ika és 29-ike, de körülbelül még két héig

A védjegy.

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL

készített CIGARETTAKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRA-
GABBAT, tehát a LEJOBBAT is választjuk!

8811

el fog tartani, míg a jegyzés teljes eredményét összeállítják. A jelek szerint valószínű, hogy a kibocsátásra kerülő nyolcvan millió koronát tulajgyaik.

— Lóvásár július 29-én. Arad város tanácsa közhírré teszi, hogy a m. kir. 8. sz. honvéd pótlóvadász bizottság július 29-én reggel 8 órakor Arad-Gáj külvárosban a Pécekei-uti vámház előtti területen, ahol az egynevezett epreskert van, katonai lóvásárt tart. Ezen bizottság az önként eléje vezetett lovakat, még a már katonai célokra megfelelőnek talált és nyilvántartó lappal ellátott lovakat is, szabad kézből, a kialakított és azonnal készpénzben kifizetendő áron vessi meg. A nyilvántartó lapokat okvetlenül el kell venni.

SPORT.

+ AMTE-ATE. A football szezon kétvégű legérdekesebb és legizgalmasabb mérkőzése, Arad két régi rivális egyesülete, az AMTE. és az ATE. kiváló csapatainak találkozása lesz vasárnap az óvártéri sporttelepen megtartva, mely iránt városaszerte óriási érdeklődés mutatkozik és jogosan, mert a két csapat legutóbbi formája alapján gyönyörű mérkőzésben lesz részünk, melynek lényegét az M. L. Sz. által kiküldött szövetségi bíró személye biztosítja. Közönség a két egyesület L. b. csapatai is játékosnak. Jegyek előre válthatók már az ismert helyeken. 8892

A szerkesztésért felel:

Bodnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYÁRI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1916. július hó 27-én:

Rajnai Gábor vendégfellépéssel:

L I I I.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 9 órakor.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget)

Hirdetmény.

Az aradi chewra kadisa elnöksége szennel közhírré teszi, hogy a július 30-ik napjának d. e. 11 órájára egybehívott rangkivüli közgyűlés

1916. évi augusztus hó 6-ik napjának d. e. 11 órájára halasztatott el.
Arad, 1916 július 26.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejtethetetlen férjem elhunytá alkalmával mély fájdalomunkat enyhítő részvétükkel felkeresni, ugyszintén azok az egyesületek, testületek, valamint magánosok, akik boldogult férjem végtisztességén résztvenni szívesek voltak, ezúton fogadják magam és családom nevében hálás köszönetünket.

8879

özv. Weil Alajosné.

Gépirásban

alapos gyakorlattal bíró férfi, vagy nő 1—2 órai délutáni és 1—2 órai esti foglalkozásra alkalmazást nyer. Gyorsiró előnyben. Személyes jelentkezések a kiadóhivatatalra keretnek.

Felvétel a BUNN-é

„Szegedi Deák-Otthonba”

mint internátusba.

SZEGED, Tisza Lajos-körút 43. szám.

Az internátusba felvételnek főgimnáziumi, főreáliskolai tanulók

vallás és nemzetiségi különbség nélkül

továbbá azok, kik a felső kereskedelmi, polgári avagy elemi iskolát érettségig elvégezték. Kiszámla díj egész évre 700 korona. Az internátusnak különösen berendezett kábeltelepje van, ahol a növendékek szakaszi felügyelet alatt állnak. Minden további felvilágosítást kérem meg Bohn Károly, igazgató.

8897

Mindentéle

nyomtatványok

izléses, osinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában, József főherceg-ut 22.

Jó családból való leány,

akinek szép írása van
és németül is tud

HAJÓS ÁRPÁD

laboratóriumában felvétetik.

Ha tyukszeme van és
gyötri nagy kin,

A legjobb gyógyszer
az Anagallin.

Ara utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget desinficiálja, utóíze
igen kellemes. Ara egy porcellán-
szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

55/ajszekcse Arad, Andrásy tér 22. sz. (Mégyszószal szemben.)

A szépségápolás titka a felhasznált szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-
szépítő különlegességei
mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1 kor. Nagy tégely 1,80 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehető finomsága. Crém, fehér, rózsás és testá-
nyokban. Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin
du bal, orgona, piros ró-
zsa, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Eladó

betegség miatt

102 holdas
1500

Kitünő földbirtok

egytagban, Békésm. Gyoma-Köröstarcsa között 90.000 kor. új épületekkel 20.000 korona lefizetéssel, 2800

október 1-én átvehető,

50 éves törlesztéses kölcsön rajta. Cim a kiadóhivatalban.

Varrógépek

műhímszere és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iró-angyal védjegyes és Columbia gramphonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek

kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon szám 96. 2811

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredényök gyári raktára.

Gyermek-kocsik

valamint összecusukható

nyugvó-ágyak

nagy választékban.

Zimmermann Ignác

porcelán- és játékbíró üzletében. 2181
Arad, Szabadság-tér 21.

Lapkihordó pár

felyétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

463—1916. g. sz.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a téglagyárhoz vezető úton építendő betonfalas vasgerenda híd építésére, a törvényhatósági bizottság jóváhagyásától feltételezeten f. ó. augusztus hó 7-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli versenyfárgyalást tart:

1. A versenyfárgyaláson mindenki iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban forgó munkát teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni tartoznak és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, akik Arad sz. kir. város közönségével üzleti viszonyban nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.
2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap délelőtt 10 órájáig a h. polgármesterhez nyújtandók be. Az elkészített, vagy szabálytalan ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Alternatív ajánlat tehető részletes terv, számítás melléklésével vasbeton szerkezetre is.
3. Az ajánlati költségvetési űrlap és a tervmásolatok 1 koronáért a városi mérnöki hivatalban megszerezhetők. Az ajánlatok a végösszegnek számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.
4. Az ajánlatokhoz 400 korona bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.
5. A felhasználandó anyagok kizárólag hazai gyártmányúak lehetnek.
6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik biztosítékát 10%-ra felemelni.
7. A város fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül szabadon választhasson.
8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.
9. Az ajánlatban világosan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.
10. A versenyfárgyalás a fenti napon az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.
11. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósága dönt.
12. Táviratlag beadott ajánlatok és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1916. július hó 24-én.

A gazdasági szék.

Saját termésű aradhegyaljai fehér és vörös
ó-bor kisebb és nagyobb tételekben megrendelhető 3505

Winkler József

szőlőbirtokosnál Arad, Batthyány-u. II. sz.

Rum—likőr

essentiák és compositiókban állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumaron”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad.
Telefon 592. szám.

Málna-éter, valamint l. Málna-esszenc kapható.

Málna-éter, valamint l. Málna-esszenc kapható.

Eladom, esetleg társat keresek

tölgyfa-erdőhöz,

melyben kevés bükk- és gertyánfa is van. — Cim:

Serbán János

Tiszafalva, u. p. Nagyhalmagy (Aradmegye.) 2845

5642—1916. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél évi 500 korona fizetéssel és 100 korona lakbérlettel és öt évenként korpótlékkal javalmazott Gáj kölvárosi szülésszónál állás tisztségbe lépén, felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1876. évi XIV. tc. 11. §-ában meghatározott képesítéssel rendelkezők, hogy pályázati kérvényeiket hozzám f. évi augusztus 1-ig nyújtsák be. — Arad, 1916. július 10-én.
Verjassy, polgármester.

Tuzifa

wagantételekben kapható.

Körösvölgyi
Pálinkarakta,

Liget-palota.

Telefon 651.

Értesítés!

Az

„Ibolya Doré”

készítmények a mai naptól kezdve a következő árakban kerülnek forgalomba:

Ibolya Doré-crém 1 tégely	K. 1-50
Ibolya Doré-szappan 1 drb	K. 1-50
Ibolya Doré-tej 10veg	K. 1-50
Ibolya Doré-hőlgypor 1 dob.	K. 1-50

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ára 2-40 korona.

Szőrvesztő-Depilor. El kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasításnál 1 koronára.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapítványa 1896. évben az Aradmegyei Kórházhoz adományozta.

Apró hirdetések

LEVELEZÉS.

Elragadtatással

bessélnék mindenütt a Molly krémfinomító kitűnő puhító és fehéritő hatásáról. Egy üveg ára K 1.20 Hánzu Nestor drogeria- és illatszertüzletében, Arad. 3711

„Állandó barát”

jellegre levél van a kiadóhivatalban. 3882

Ősz

hajnak ifjúkori színét adja vissza a Hánzu-léle hajrenovátor, — nem festék — hatása meglepő! Egy üveg 1 korona Hánzu Nestor drogeria és illatszertüzletében, Arad. 3711

ELLÁTÁS.

Jó házi koszt

kapható augusztus 1-től, házban és háson kívül. Megbeszélhető Akác-utca 18. sz. alatt. 3878

GYOGYASZAT.

Orvosi előírásnak

megfelelő kötszerek, szállásati cikkek és gummiáruk legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása Hánzu Nestor drogeria és illatszertüzlete Arad. 3711

Dr. Szajkovsky

lábizzadás elleni szere, biztos kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hasch gyógyszerüzletében. 12

ALKALMAZÁST NYER.

Műépítési, irodába

gyakornok felvétetik. Szent László-utca 7. szám. 3877

Maganos urnohöz

Idősebb izraelita házvezetőnő (család mellett) keresetlik. Jelentkezni lehet a Dózsa-könyörgyárban. 3891

Nemettől tudó,

irodai gyakorlatlaltal rendelkező, komolyabb nő helybéli vállalatokhoz keresetlik. Magyarul gyorsírók előnyben. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Komoly” jellegű alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 3872

Kádar

Állandó alkalmazást nyer Andrénnyel Kálmán utódi postagőgyárban. 3874

Keresek

Idősebb hadmentes fűszer- és vegyész segédet, 200—240 kor. fix fizetéssel, azonnali esetleg augusztus 1. belépésre. Nemetül vagy románul beszélők előnyben részesülnek. Engel Gyula, Fábán László-utca sarok. Ugyanott egy tanuló felvétetik fizetéssel. 3888

Intelligens

kiszolgáló kisasszony, tanulófiu, tanulóleány és kifutófiu alkalmazást nyer Kerpel könyvkereskedésében. 3861

Gabonafüzetbe

kerestetik ügyes, szakavatott Datal-ember azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 3847

ALKALMAZÁST KERES.

Tisztelettel

gyermektelen iparos asszony, Kísérő és vállalkozó, házmesterei állást keres. Címe: Illés-u. 121. 3880

Gazdatiszti,

vagy ehhez hasonló állást keres 38 éves keresztény, nő, hadmentes, óvadékképes több évi gyakorlatlaltal, egy irodai, mint külső szolgálatokban jártassággal bíró egyén. Szíves megkeresések a lap kiadóhivatalába kéretnek. 3828

Nyugdíjas

vasuti hivatalnok irodai, vagy másalmi állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3848

Középkorú nő

háztartásvezetőnek ajánlkozok urnohöz, esetleg urnohöz. Bővebbet Balog-ászt, Kossuth-utca 4. szám. 3887

Ein deutsches

16 jáhriges Mädchen sucht Stelle zu 1—2 Kinder. Lőrincy János, Zrínyi-u. 1. 3865

KIADÓ LAKÁS.

3 szobás

udvari lakás jutányosan átadó augusztustól novemberig. Török Ignátz-utca 18. sz. 3844

Kiadó

3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló emeleti lakás. Csiky Gergely-utca 9. szám alatt. 3866

INGATLAN.

Ópáloson

egy igen jókarban levő 4 k. holdas szőlő eladó kolna és pince berendezéssel együtt. Tudakozódni lehet Wesselényi-utca 28. szám alatt úv. Inokai Tóth Lajosnál, 3877

Eladó szőlő.

Győrön, a 17-es villamos vasút megálló közelében két egymás mellett levő 2—2 magyar holdas termőszőlő szép gyümölcs és díófakkal, természetesen együtt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3888

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy jókarban

levő nyereg, összes katonai felszereléssel, megvételre kerestetik. Mann Jenő, Kisjenő. 3875

Rövid zongorát,

használtat, keresek megvételre. Levélbeni ajánlatot kér Dénesné, Arad, Kálvin János-utca 9., I. emelet. 3876

Egy kisebb pénzesekrény megvételre kerestetik. Címeket a kiadóhivatalba kérek. 3891

180 kgm. elsőrendű

érogánc és 50 kgm. legjobb minőségű hárszappan eladó, különként tíz koronáért. Cím a kiadóhivatalban. 3884

Befőtthoz

való pergament papírt ajánl Färber Lajos cég. 3869

Tábori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papíráruk nagyban és kicsiben jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában Arad, Szabadságtér 1. Telefon 306. 311

Jó száraz házi szappant

minden mennyiségben vesz. Ajánlatokat ár- és mennyiség megjelölésével kér dr. Földes és Hasch, Arad, Deák Ferenc-utca 11. 11

Egylovas

vaskerekű buggyi kocsi, szerszámmal, megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban; vagy 11—24. telefon. 3846

Legfinomabb

erős bőrből készült utazó táskák eladó. Megtekinthető Koch Mór mézáró üzletében (Szabadságtér.) 3859

Muraközi menő

két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2285

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 391

Veszek

a legmagasabb áron uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bieier Ignátz, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Erkölyök,

ablakok, sírhelyek, virágágyak díszítéséhez Pelargonía (muskáti) különböző színekben eladó. Megrendeléseket elfogad az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2990

KÜLÖNFÉLE.

Intelligens urinöt

lakótársul keresek modernül berendezett lakásomba. Deák Ferenc-utca 4., II. em. 3878

Jobb házból való

gyermek cserébe kerestetik Mercifalva. Cím: Jakob Mihály, Mercifalva. 3842

Kiadó

egy 20 m. hosszú, 8 m. széles üvegezett terem, gyár, műhely vagy raktárnak Varjassy Lajos-utca 54. sz. alatt. 3861

Valódi hollandi

cacao-porok legfinomabb minőségben Hánzu Nestor drogeria és illatszertüzletében, Arad. 3711

Nagyobb raktárhelyiség gabonának, augusztus 1-re kiadó. Értekezni lehet Herbststein C. cégnél, Bocskó-utca. 3864

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Heha gyógyszerész tyukszem tapassa. A legmegfőbb tyukszem a tapassa párnapos használat után leválk, a gyötörő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Heha gyógyszerész, Földes gyógyszerész Arad.

125 koronáért

egy finom öltönyt vagy felöltőt mérték után készít

Hauptfogel Ferenc

férfi szabó mester

Kazinczy-utca 5. szám. 3973

Olcsó tűzifa

ölszámra és waggontételekben

Kapható

Cukor László

fakereskedésében Arad, Nagyváradi-ut 11. (üzletvezetőséggel szemben) Telefon 3—13. 3799

Matteine-téle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintőszert. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintőszere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintőszert bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám. Telefon 10—45. 2811

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyazintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadságtér. Telefon 944.